

**Vabariigi Valitsuse määruse**  
**"Iganõmme maastikukaitseala kaitse-eeskiri" eelnõu**  
**SELETUSKIRI**

## **1. Sissejuhatus**

„Looduskaitseaduse“ § 10 lõike 1 alusel on Vabariigi Valitsusel õigus võtta alla ning kehtestada ala kaitsekord.

Kavandatava Iganõmme maastikukaitseala (edaspidi *kaitseala*) territoorium on olnud osaliselt kaitse all alates 14. septembrist 1960, mil Märjamaa Rajooni TSN Täitevkomitee võttis oma otsusega nr 85 „Looduskaitse laiendamisest Märjamaa rajoonis“ kaitse alla sealse paljandi Pakamäe. Seega ei võeta määrusega kaitse alla uut ala, vaid muudetakse olemasoleva kaitstava loodusobjekti piiri ning kehtestatakse uus kaitse-eeskiri.

Esitatava Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu on koostanud Raplamaa Keskkonnateenistuse looduskaitse peaspetsialist Andres Andersson ja spetsialist Reeli Susi, eelnõuga kavandatud kitsenduste vajalikkust, „Looduskaitseadusele“ vastavust ja seletuskirja nõuetekohast vormistust kontrollis Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskuse loodusbüroo peaspetsialist Roland Määr (tel 673 7564). Eelnõu keeleteimetaja oli Keskkonnaministeeriumi haldusosakonna spetsialist Enel Ormus (tel 626 2906) ja eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaministeeriumi õigusosakonna juhataja Mirjam Vili (tel 626 2825).

## **2. Eelnõu sisu**

Kaitseala eesmärk on väärtusliku geoloogilise objekti, Läänemere Joldia staadiumi aluspõhjalise rannaastangu (Iganõmme Pakamäe) ja seda ümbritseva metsa kaitse ning EÜ nõukogu direktiivi 1992/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7-50) I lisas nimetatud elupaigatüüpide, vanade laialehiste metsade, puisniitude, rohundirikaste kuusikute ja lubjakivipaljandite, kaitse.

Iganõmme maastikukaitseala on tervikuna määratud piiranguvööndiks. Piiranguvööndi režiim on vajalik ja piisav rannaastangu ja puistu säilimise tagamiseks.

Kaitse-eeskirja kohaselt on inimestel lubatud kaitsealal viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi ning pidada jahti. Telkida ja lõket teha võib kohtades, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistanud. Üle 50 osalejaga rahvaüritusi võib väljaspool selleks määratud kohti korraldada vaid kaitseala valitseja nõusolekul. Kaitseala teedel on lubatud sõidukitega sõitmine. Sõidukitega sõitmine väljaspool teid ja maastikusõidukiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, valitsemisega seotud töödel ning valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel.

Kaitsealal ei ole lubatud uuendusraie, välja arvatud turberaie, puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine, uue maaparandussüsteemi ja uute veekogude rajamine, maavarade kaevandamine, biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamine, ehitise, välja arvatud kaitseala tarbeks vajaliku rajatise püstitamine.

Kaitsealale ei jää ujuvvahendiga sõitmiseks ja kalapüügiks sobivaid veekogusid ning adrut ja pilliroogu. Seetõttu pole nendega seotud tegevust kaitse-eeskirjas eraldi käsitletud. Kaitsealale ei jää õuemaad, seetõttu ei ole ka õuemaal tegutsemist eraldi reguleeritud.

Kaitsealal ei ole lubatud ilma kaitseala valitseja nõusolekuta muuta katastriüksuse kõlvikute piire ega kõlviku sihtotstarvet, koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid, väljastada metsamajandamiskava, kinnitada metsateatist, kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut, anda nõusolekut väikeehitise ehitamiseks, seada projekteerimistingimusi ning anda ehitusluba.

Kaitseala tüüp on maastikukaitseala, kuna peamine kaitse-eesmärk on väärtusliku geoloogilise objekti kaitse.

Kaitseala kaitsekorra väljatöötamisel on arvestatud kaitsealal esinevaid loodusväärtusi ja

eksperdiarvamust kaitseala tsoneeringu ning kaitsekorra kohta. Kaitse-eeskirjaga kehtestatavad piirangud on sätestatud ulatuses, mis tagab kaitsealal esinevate objektide ja elupaikade soodsa seisundi. Leebem kaitsereežiim seaks ohtu kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamise ja kaitseväärtuste säilimise.

Kaitseala pindala on 5,1 ha. Kaitsealale jääb kaks eramaaüksust. Kaitseala välispiir on kantud määruse lisas esitatud kaardile.

### **3. Maaomanike seisukohad**

Kaitsekorra ja kaitseala piirides tehtavatest muudatustest teavitati kirja teel kaitseala kolme maaomanikku. Kirjad saadeti ka Märjamaa vallale ja Rapla Maavalitsusele. Kirjades sisaldus teade, et kui kinnisasja omanik pretensioone ning ettepanekuid ei esita, loetakse kaitse-eeskiri kooskõlastatuks.

Oma arvamuse esitas vaid üks maaomanik ja Rapla Maavalitsus. Maavalitsus leidis, et regulatsioonide kehtestamine ja täpsustamine maakonna looduse kaitseks on oluline. Vastuväiteid ja ettepanekuid ei esitatud. Eramaa (42701:004:0291) omanik soovis, et kaitsealast jäätaks välja osa talle kuuluvast maaüksusest. Ettepanekut ei rahuldatud, kuna maaüksuse kaitsealale ulatuv osa on oluline astangu, astangupealse ja sealsete taimekoosluste kaitseks.

### **4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele**

Iganõmme maastikukaitseala kaitsekorra kavandamisel on lähtutud "Looduskaitseseaduses" esitatud nõuetest ning arvestatud vastavust Euroopa Ühenduse õigusele, eelkõige EÜ nõukogu direktiivile 1992/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta. Osa Iganõmme maastikukaitsealast on Vabariigi Valitsuse 05. augusti 2004. a korralduse nr 615-k "Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri" lisa 1 punkti 2 alapunkti 198 kohaselt määratud Natura 2000 võrgustiku alaks.

### **5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused**

Määruse jõustumisele peab järgnema erinevate maamaksumäärade kinnitamine, mis tuleneb määrusega kehtestatavatest majanduspiirangutest. Sellega korrigeeritakse ühtlasi valdade eelarvesse laekuva ja riigi eelarvest kompenseerimist vajava maamaksu suurust.

Määruse jõustumine ei too kaasa organisatsioonilisi muudatusi.

### **6. Määruse jõustumine**

Määrus jõustub "Riigi Teataja seaduse" § 5 lõikes 5 sätestatud ajal.

### **7. Eelnõu kooskõlastamine**

Iganõmme maastikukaitseala kaitse-eeskirja eelnõu kohta on esitanud positiivse arvamuse Rapla Maavalitsus (21. jaanuari 2005. a kiri nr 5-2/97).

Villu Reiljan  
Keskkonnaminister

Annika Velthut  
Kantsler